

Право Світової організації торгівлі – стрижень міжнародного торговельно-економічного права : навч. посіб. у 3-х т. Т. 1 / С. Г. Осика, О. О. Бакалінська, В. Т. Пятницький. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 596 с.

ISBN 978-966-629-930-0

ISBN 978-966-629-931-7

DOI: <http://doi.org/10.31617/np.knute.2019-187>

У широкому спектрі навчальної літератури, виданої в Україні з питань міжнародної економіки і торгівлі, торговельної політики і права, залишається прогалина, яку пропонують заповнити автори навчального посібника «Право Світової організації торгівлі – стрижень міжнародного торговельно-економічного права», розкриваючи весь спектр правил і принципів, на яких ґрунтується багатостороння система СОТ, а також базові засади регулювання у сфері міжнародної торгівлі товарами і послугами. У навчальному виданні послідовно, через розкриття комплексу універсальних договорів Світової організації торгівлі охарактеризовано принципи нового глобального порядку в торговельних, інвестиційних та інших сферах міжнародних економічних відносин.

Кожний розділ навчального посібника містить такі важливі в освітньому процесі елементи, як ключові терміни, запитання для контролю засвоєння вивченого матеріалу. Великий список літературних та електронних джерел дає можливість полегшити пошук додаткової інформації.

Навчальний посібник розрахований на студентів, які навчаються за спеціальностями «Міжнародні економічні відносини», «Право», «Міжнародне право», а також аспірантів, викладачів, науковців, усіх, кого цікавлять питання міжнародної торгівлі та міжнародного права.

Зам. 187/19.

Ціна 210,00 грн.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
СПИСОК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ І СКОРОЧЕНЬ/АБРЕВІАТУР	10

Том 1

ПРАВО СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ – СТРИЖЕНЬ МІЖНАРОДНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРАВА

Розділ 1. ПРАВО СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	15
--	----

Тема 1. ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ТА ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ СОТ. РОЗВИТОК СИСТЕМИ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ ВІД ГАТТ ДО СОТ	15
1.1. Початок історії ГАТТ	16

1.2. Багатосторонні торговельні переговори до початку Уругвайського раунду. Раунд Кеннеді. Токійський раунд ...	20
1.3. Уругвайський раунд багатосторонніх торговельних переговорів	23
1.4. Укладення угоди про заснування Світової організації торгівлі.....	29
Тема 2. ГЕНЕРАЛЬНА УГОДА З ТАРИФІВ І ТОРГІВЛІ:	
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ	33
2.1. Завдання й цілі ГАТТ	35
2.2. Базові торговельні режими ГАТТ	36
2.3. Митні союзи та зони вільної торгівлі.....	42
2.4. Правила ГАТТ щодо застосування обмежень та захисних заходів у торгівлі.....	59
2.5. Правила ГАТТ, що стосуються найменш розвинених країн	84
2.6. Організаційні механізми ГАТТ.....	87
Тема 3. СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ: ЇЇ РОЛЬ І ФУНКЦІЇ	94
3.1. Цілі СОТ	95
3.2. Сфера діяльності СОТ	95
3.3. Функції СОТ	96
3.4. Проведення переговорів	97
3.5. Врегулювання спорів	98
3.6. Огляди торговельної практики	101
3.7. Співробітництво з МВФ та Світовим Банком.....	102
Тема 4. СТРУКТУРА ТА СИСТЕМА СОТ	104
4.1. Конференція міністрів СОТ.....	104
4.2. Генеральна рада СОТ	105
4.3. Ради з основних галузей торгівлі та інших питань	107
4.4. Комітети, підкомітети, робочі комісії та групи	107
4.5. Статус, Секретаріат та бюджет СОТ	108
Тема 5. РІШЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЙ МІНІСТРІВ СОТ І ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ	111
5.1. Перша конференція міністрів СОТ (м. Сінгапур, 9–13 грудня 1996 р.).....	111
5.2. Друга конференція міністрів СОТ (м. Женева, Швейцарія, 18–20 травня 1998 р.).....	113
5.3. Третя конференція міністрів СОТ (м. Сіетл, США, 30 листопада – 3 грудня 1999 р.)	113
5.4. Четверта конференція міністрів СОТ (м. Доха, Катар, 9–14 листопада 2001 р.).....	114
5.5. П'ята конференція міністрів СОТ (м. Канкун, Мексика, 10–14 вересня 2003 р.)	124
5.6. Шоста конференція міністрів СОТ (Гонконг, Китай, 13–18 грудня 2005 року).....	126
5.7. Сьома конференція міністрів СОТ (м. Женева, Швейцарія, 30 листопада – 2 грудня 2009 р.)	126
5.8. Восьма конференція міністрів СОТ (м. Женева, Швейцарія, 15–17 грудня 2011 р.).....	127

5.9. Дев'ята конференція міністрів СОТ (острів Балі, Індонезія, 3–7 грудня 2013 р.).....	131
5.10. Десята конференція міністрів СОТ (м. Найробі, Кенія, 15–19 грудня 2015 р.).....	142
5.11. Одинадцята конференція міністрів СОТ (м. Буенос-Айрес, Аргентинська Республіка, 10–13 грудня 2017 р.)	143
Тема 6. МЕХАНІЗМ ОГЛЯДУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	148
6.1. Функції оглядів торговельної політики країн СОТ.....	149
6.2. Порядок здійснення механізму огляду торговельної політики	149
6.3. Огляд розвитку міжнародного торговельного середовища	154
Тема 7. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СОТ	156
7.1. Прийняття рішень у СОТ	156
7.2. Процедура вступу до СОТ	159
7.3. Вихід з Угоди про СОТ	163
Розділ 2. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	165
Тема 8. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ	165
8.1. Режим найбільшого сприяння в торгівлі товарами.....	167
8.2. Національний режим в торгівлі товарами	169
8.3. Принцип преференцій в торгівлі для країн, що розвиваються.....	172
8.4. Вплив ГАТТ та СОТ на регулювання міжнародної торгівлі товарами	176
8.5. Угода про спрощення торговельних процедур та особливості її застосування.....	180
Тема 9. ОСОБЛИВОСТІ ТОРГІВЛІ ОКРЕМИМИ ТОВАРАМИ В СОТ	197
9.1. Міжнародна торгівля сільськогосподарською продукцією. Угода про сільське господарство в системі угод СОТ	198
9.2. Торгівля текстилем та одягом.....	229
9.3. Регулювання торгівлі високотехнологічними товарами ...	248
Тема 10. УГОДИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ТОВАРАМИ	261
10.1. Правила оцінки товарів у митних цілях.....	263
10.2. Угода про застосування Статті VII ГАТТ 1994 р.	264
10.3. Угода щодо правил походження. Правила визначення походження товарів. Норми і принципи застосування правил походження	293
10.4. Угода про передвідвантажувальну інспекцію. Попередня відвантажувальна інспекція експортованих товарів.....	307
10.5. Угода про процедури імпортного ліцензування. Процедури ліцензування імпорту.....	316
10.6. Угода про технічні бар'єри в торгівлі. Застосування технічних норм та стандартів	324
10.7. Угода про застосування санітарних та фітосанітарних норм. Застосування санітарних та фітосанітарних заходів	353

Тема 11. ЗАХИСНІ ТА ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ В СОТ	377
11.1. Угода про застосування Статті VI ГАТТ 1994 р. (антидемпінг). Демпінг у контексті правил ГАТТ	378
11.2. Угода про субсидії та компенсаційні заходи	396
11.3. Багатосторонні процедури захисту від субсидій.....	409
11.4. Компенсаційні заходи	413
11.5. Тимчасові заходи і остаточні компенсаційні мита.....	420
11.6. Добровільні зобов'язання	422
11.7. Організаційне забезпечення застосування Угоди про СК3426	
11.8. Захисні заходи в торгівлі	429
11.9. Відступ від правил ГАТТ через укладання угод про добровільне обмеження експорту	430
11.10. Захисні заходи в торгівлі: обмеження імпорту за надзвичайних обставин.....	432
Тема 12. БАГАТОСТОРОННІ ПРАВИЛА ЩОДО УРЯДОВИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	441
12.1. Концепція Угоди СОТ про урядові закупівлі	442
12.2. Розвиток права СОТ у сфері урядових (державних) закупівель (УУЗ)	443
12.3. Розширення сфери застосування Угоди про урядові закупівлі (УУЗ)	445
12.4. Принципи Угоди про урядові закупівлі.....	448
12.5. Правила і процедури	452
12.6. Перспективи розширення кола учасників Угоди	460
Розділ 3. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ	463
Тема 13. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ	463
13.1. Сфера торгівлі послугами в рамках СОТ, що регулюється Генеральною угодою про торгівлю послугами (ГАТС)	464
13.2. Зобов'язання щодо торгівлі послугами.....	465
13.3. Конкретні зобов'язання	467
13.4. Загальні зобов'язання і вимоги.....	473
13.5. Національне регулювання і практика виконання Угоди.....	475
13.6. Винятки, передбачені ГАТС	477
13.7. Монопольні постачальники послуг	480
13.8. Платежі і перекази	481
13.9. Захисні заходи та субсидії	482
13.10. Консультації та врегулювання спорів.....	483
Розділ 4. ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ АСПЕКТИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	485
Тема 14. ТОРГОВЕЛЬНІ АСПЕКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	485
14.1. Сфера застосування Угоди про пов'язані з торгівлею аспекти прав інтелектуальної власності.....	486
14.2. Базові принципи та загальні зобов'язання	487
14.3. Стандарти щодо наявності, сфери дії та використання прав інтелектуальної власності	488
14.4. Охорона прав виконавців, виробників фонограм, організацій радіомовлення та телебачення	490
14.5. Процедури захисту прав інтелектуальної власності	500
14.6. Транспарентність та врегулювання спорів	502

14.7. Інституційні домовленості.....	511
Розділ 5. ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ ІНВЕСТИЦІЙНІ ЗАХОДИ.....	516
Тема 15. ТОРГОВЕЛЬНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТУВАННЯ.....	516
15.1. Сфера дії Угоди про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи.....	517
15.2. Заборонені інвестиційні заходи.....	517
15.3. Скасування пов'язаних з торгівлею інвестиційних заходів.....	519
15.4. Повідомлення і прозорість.....	520
15.5. Впровадження нових заходів.....	521
15.6. Комітет з пов'язаних з торгівлею інвестиційних заходів.....	521
15.7. Консультації та врегулювання спорів.....	521
15.8. Огляд застосування Угоди.....	521
Розділ 6. ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ У СОТ.....	523
Тема 16. УРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ У СОТ.....	523
16.1. Сфера застосування.....	526
16.2. Орган врегулювання спорів.....	528
16.3. Розгляд спору групою експертів.....	532
16.4. Розгляд апеляції.....	538
16.5. Прийняття рішення ДСБ.....	540
16.6. Нагляд за виконанням рекомендацій і постанов.....	541
16.7. Заходи у випадку невиконання рекомендацій та постанов ДСБ.....	542
16.8. Арбітраж.....	544
16.9. Спеціальні положення стосовно країн, що розвиваються, та найменш розвинених країн.....	546
Розділ 7. УКРАЇНА В СОТ.....	549
Тема 17. ПРОБЛЕМИ І ТЕНДЕНЦІЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА СОТ.....	549
17.1. Участь у багатосторонніх торговельних переговорах ...	550
17.2. Участь у роботі органів СОТ.....	554
17.3. Участь у переговорах щодо вступу до СОТ нових членів. Моніторинг торговельної політики членів СОТ..	556
17.4. Наслідки приєднання України до СОТ: деякі зауваження	559
17.5. Перший Огляд торговельної політики України.....	574
17.6. Виконання функцій національного пункту запитів та нотифікацій за Угодами СОТ.....	575
17.7. Використання інструментів торговельного захисту.....	577
17.8. Участь у розвитку багатосторонньої торговельної системи	579
17.9. Укладення Угод про вільну торгівлю нового покоління	581
ЗАКЛЮЧНЕ СЛОВО.....	583
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	586